

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra psychologie

Teze bakalářské práce

Transsexualita v České republice

Magdaléna Borovská

© 2015 ČZU v Praze

Úvod

Tématem této bakalářské práce je transsexualita. Nebude se zabývat celým světem, i když se samozřejmě s transsexuály můžeme setkat kdekoliv na planetě. Bude řešit pouze situaci transsexuálů žijících v České republice. Názory veřejnosti na transsexualitu se velice liší. Někteří lidé tvrdí, že transsexuálové jsou hříčkami přírody a transsexualita je nemocí, jež by se měla léčit. Jedinou léčbou, kterou však transsexuálové podstupují je zvyšování testosteronu nebo estrogenu formou prášků či injekcí.

Nejzajímavější a dobře pochopitelné publikace na téma transsexuality napsala přední česká sexuoložka Hanka Fifková s dalšími lékaři. Další přínosné knihy jsou psány samotnými transsexuály. V nich je nejlépe poznat jejich osobní pohled na různé šablony chování běžně užívané ve společnosti.

Každý člověk má na lidi s odlišnou sexualitou nebo duší ve špatném těle jiný názor. Snahou této práce je přiblížit čtenářům situaci v naší republice, ve které žijeme s několika desítkami či stovkami transsexuálů. Přesná čísla nejsou známá. Práce se opírá o více zdrojů z knih s náboženským kontextem přes odborné lékařské studie a dotazníky až po lidské příběhy.

Cíl práce

Cílem práce je seznámit čtenáře s lehce kontroverzním tématem tedy transsexualitou. Čtenáři budou obeznámeni s klíčovými pojmy, jako je transsexualita, transsexuál, pohlaví, psychika, porucha a sexualita. Mimo těchto pojmů bude přiblížena i historie transsexuality v České republice, její vývoj nebo právní zakotvení. Práce také ukáže názor jak lidí, kteří transsexuály nejsou tak transsexuálních lidí díky dotazníkům.

Výzkumná otázka zní:

- Jaký je život transsexuálních lidí v České republice?

Podotázkami jsou:

- Jak společnost vnímá transsexuální lidi?
- Je transsexualita nevléčitelnou nemocí?
- Změní se život transsexuála po hormonální léčbě a operacích?

Metodika

Pro tuto práci jsou zvoleny dvě výzkumné metody. V teoretické části je použita kvantitativní metoda, metoda studia dokumentů. Praktická část je složena z metody kvalitativní a to z polostrukturovaného rozhovoru a kvantitativní, tedy z dotazníků zpracovaných v grafy.

Respondentka Tereza odpovídala na předem určené otázky. Avšak s možností vždy doplnit o informace mimo stanovené otázky vždy v závěru daného okruhu. Další informace byly získávány skrze internetový dotazník, jež byl rozeslán hlavními respondenty dalším transsexuálním lidem žijícím v České republice. S respondentem Jakubem byl veden nejdříve polostandardizovaný rozhovor po e-mailu. Jakub odpovídal na zadané otázky rozdělené do jednotlivých okruhů, jako je například sexuální orientace, období zjištění transsexuality, atd. Tyto otázky byly rozšířeny při osobním setkání. Druhý polostrandardizovaný rozhovor byl veden pouze skrze e-mail. V neposlední řadě byly názory na transsexualitu zjišťovány i od široké veřejnosti. Sběr dat proběhl taktéž přes internetový dotazník.

Zhodnocení výsledků

Teoretická část je rozdělena do několika kapitol. V úvodní části jsou objasněny pojmy týkající se pohlaví a genderu, do nějž mohou lidé spadat. Po ujasnění si své pohlavní identity se můžeme řadit k několika transgenderům, z nichž jedněmi jsou transsexuálové. Ti se oproti transvestitům snaží nenápadně zapadnout mezi pohlaví, jako které se cítí. V práci je popsán pojem transgender, jeho historie a osobnosti, které se mezi transgendery řadí. Toto ujasnění je nezbytné pro další část práce věnující se transsexualitě. Nejdříve je zmíněna její historie, potom počty transsexuálních lidí v celosvětové populaci a v České republice. Počty transsexuálních lidí nejsou přesně známé, jelikož není žádné sčítání lidí dle toho jakou mají sexualitu a do jakého genderu se řadí. Statisticky podložené jsou grafy podle počtu operací pohlaví. Tato kapitola je potom rozvíjena skrze diagnostiku transsexuality, procesy přeměny pohlaví, jako je Real life test, kterým každý transsexuál musí projít. Další fází procesu přeměny pohlaví je hormonální léčba a také následné operativní změny, jež jsou odlišné u transsexuálních žen (MtF) a mužů (FtM).

Praktická část se dělí na dva úseky. První se věnuje rozboru kvantitativních dat z dotazníků vyplněných širokou veřejností a odpovědí od transsexuálních lidí. Veřejnost má v dnešní době díky internetu možnost informovat se o různých tématech. Avšak i přes tuto příležitost lidé odpovídající v dotazníku téměř z poloviny nevěděli co transsexualita je. Například odpovídali, že je hraním si na opačné pohlaví. Transsexualita není o hraní si na něco, je o pocitu někým být. Transsexuální lidé se psychicky cítí jinak než jak fyzicky vypadají. Druhá část je zaměřena na výpovědi dvou transsexuálních informátorů, jednoho MtF a druhého FtM. Oba se svěřili se svým životním příběhem od dětství po současnost. Přičemž v současné době jsou již oba po základních operacích, ze kterých je nejdůležitější chirurgická kastrace. Po kastraci si lidé v České republice mohou v důležitých dokumentech, jako je občanský průkaz nebo vysokoškolské vysvědčení změnit pohlaví a jméno. I po uzavření kapitoly operací je nutné doživotně brát hormony. Modelace pohlavních orgánů je u obou zatím otázkou budoucnosti. Ani pro jednoho totiž není důležitá.

Závěr

Cílem práce bylo zjistit: Jaký je život transsexuálních lidí v České republice? Jak vyplynulo z odpovědí respondentů Česká republika je podle nich na výši co se týká přijímání menšin. Ať už jsou tyto menšiny rasové nebo třeba náboženské. Co se týká menšin s poruchami pohlavní identity je situace jiná. Běžná populace se v této oblasti neorientuje a proto vznikají obavy a předstudky. Transsexuální lidé si u nás nemohou stěžovat na dostupnost sexuologů, chirurgů ani psychiatrů, kteří jsou součástí jejich života. Naší vynikající sexuoložkou je MuDr. Hanka Fifková známá svou lékařskou praxí i v cizině. Dobrá je také situace s placením hormonů a operativních zákroků. Na rozdíl od jiných zemí si u nás pacienti platí minimum.

Avšak jak tomu bývá vše má i poněkud negativní stránku. Tou v tomto případě může být přijetí transsexuálních lidí ve společnosti. Ne každý je totiž schopen přijmout je takové jací jsou. Jak vypovědělo několik dotazovaných s transsexuálem by nebyli schopni pracovat nebo by ho raději v práci ignorovali. Ani sami transsexuálové nejsou nadšení z toho, jak je společnost dokáže odsouvat na okraj. Ano transsexualita je určitou abnormalitou, ale není nutné kvůli ní někoho odsuzovat nebo dokonce tyranizovat. Díky lékařům jsou následně lidé schopni žít tak, jak si celý dosavadní život přáli.

Použitá literatura

- BROWN, George R.. Gender Identity Disorder and Transsexualism. *merckmanuals.com* [online]. 2003 [citováno 2. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.merckmanuals.com/professional/psychiatric_disorders/sexuality_and_sexual_disorders/gender_identity_disorder_and_transsexualism.html
- Ex-gi becomes blonde beauty: Operatons transform Bronx youth. *ChristineJorgensen.org* [online]. 2006 [citováno 2. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.christinejorgensen.org/MainPages/Home.html>
- FAFEJTA, Martin. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. Věrovany: Jan Piszkiwicz, 2004. 30-63 s. ISBN 80-86768-06-6.
- FAUSTO-STERLING, Anne. The Five Sexes: Why Male and Female Are Not Enough. *fd.unl.pt* [online]. 1993 [citováno 17. 1. 2015]. Dostupné z: http://www.fd.unl.pt/docentes_docs/ma/tpb_MA_5921.htm
- FEINBERG, Leslie. *Pohlavní štvanci*. 1. vyd. Praha: G plus G, 2000, 6-116 s. ISBN 80-86103-32-3.
- FIFKOVÁ, Hanka. *Transsexualita a jiné poruchy pohlavní identity*. Vyd. 2. Praha: Grada, 2008, 202 s. ISBN 9788024716961.
- FIFKOVÁ, Hanka. *Transsexualita: diagnostika a léčba*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2002, 166 s. ISBN 80-247-0333-5.
- LAWRENCE, Anne A. Becoming What We Love: autogynephilic transsexualism conceptualized as an expression of romantic love. *Perspectives in Biology and Medicine* [online]. 2007, vol. 50, issue 4 [citováno 2. 3. 2015]. DOI: 10.1353/pbm.2007.0050.
- NĚMEC, Robert. *Monika Němcová, Mila Němců, Robert Němec: biografie muže, který byl ženou*. 1. vyd. Praha: CASSANDRA, 1993, 5,6 s. ISBN 80-900854-4-x.
- SPENCEROVÁ, Tereza. *Jsem tranďák!*. Vyd. 1. Praha: G plus G, 2003, 30-100 s. ISBN 80-86103-64-1.